

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 16. maj 2000

om Tysklands påtænkte støtteordning til fordel for iværksættere

(meddelt under nummer K(2000) 1402)

(Kun den tyske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(2001/180/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger ⁽¹⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

streret som ikke-anmeldt støtte. De tyske myndigheder har fremsendt supplerende oplysninger vedrørende lovens ikrafttræden og behandlingen af følsomme sektorer ved skrivelse af 22. juni 1998, og Kommissionen har modtaget omfattende bilag herom den 29. juni og 1. juli 1998.

(2) Kommissionen meddelte ved skrivelse af 17. august 1998 Tyskland sin beslutning om at erklære støtten forenelig med fællesmarkedet, hvis ordningen falder ind under fællesskabsrammebestemmelserne for støtte til små og mellemstore virksomheder ⁽²⁾ (rammebestemmelserne for SMV), og indledte desuden proceduren efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2, for så vidt angår følsomme sektorer.

(3) Kommissionens beslutning om procedurens indledning blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* ⁽³⁾. Kommissionen opfordrede alle interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger.

(4) Der er ikke fremsat nogen bemærkninger i sagen.

(5) Ved skrivelse af 25. august 1998 anmodede Tyskland Kommissionen om at bekræfte rigtigheden af en liste over følsomme sektorer, således at denne kunne videregives til de tyske skattemyndigheder; Kommissionen efterkom denne anmodning den 7. december 1998. Ved skrivelse af 17. januar 2000 fremsendte Tyskland ordlyden af lov om forenkling af skattebestemmelser af 22. december 1994 ⁽⁴⁾ («Gesetz zur Bereinigung von steuerlichen Vorschriften»).

I. SAGSFORLØB

(1) I overensstemmelse med EF-traktatens artikel 88, stk. 3, har den tyske forbundsregering ved skrivelse af 9. august 1996, der indgik i Kommissionens generalsekretariat den 14. august 1996, anmeldt udkastet til § 7 g, stk. 7, i den tyske lov om indkomstbeskatning om en fradragsberettiget hensættelse til fremtidige investeringer, »Ansparabschreibung« (investeringsreserve). Kommissionen anmodede ved skrivelse af 10. september 1996 om yderligere oplysninger, som den tyske forbundsregering fremsendte ved skrivelse af 10. marts 1997. Kommissionen udbad sig yderligere oplysninger den 11. april 1997 og 8. august 1997, som den modtog ved skrivelse af 24. juni og 11. september 1997. En række spørgsmål, der blev stillet ved skrivelse af 11. november 1997, blev drøftet på et møde med repræsentanter for forbundsregeringen og Kommissionens tjenestegrene den 16. januar 1998 i Bonn og besvaret af de tyske myndigheder i en skrivelse af 4. marts 1998. På grundlag af de oplysninger, som Kommissionen modtog på dette møde, blev sagen regi-

⁽¹⁾ EFT C 334 af 31.10.1998, s. 6.

⁽²⁾ EFT C 213 af 23.7.1996, s. 4.

⁽³⁾ Se fodnote 1.

⁽⁴⁾ BGBl. Teil I af 29. december 1999, s. 2601.

II. BESKRIVELSE AF PROGRAMMET

1. Beskrivelse af § 7 g, stk. 7, i den tyske lov om indkomstbeskatning

- (6) Formålet med den anmeldte foranstaltning er at lette finansiering af fremtidige investeringer for iværksættere for at tage hensyn til deres særlige store investeringsbehov.
- (7) Den anmeldte foranstaltning indebærer udvidelse af en allerede godkendt foranstaltning, der blev godkendt af Kommissionen den 14. juli 1993, og som under visse betingelser giver virksomheder mulighed for at trække hensættelser til fremtidige investeringer fra virksomhedernes skattepligtige overskud.
- (8) Investeringerne skal foretages i nyt produktionsudstyr og være gennemført inden udgangen af det andet år efter henlæggelsen og må ikke overskride 50 % af investeringsbeløbet eller 300 000 DEM (150 000 EUR). I det år, hvor reserven afsættes, reduceres virksomhedens skattepligtige overskud. Når investeringsudgiften afholdes, medregnes hensættelsen i det skattepligtige overskud, og der gælder de sædvanlige regler om accelereret afskrivning. Hvis den planlagte investering ikke gennemføres inden for to år, opløses reserven og tillægges det skattepligtige overskud med tillæg af to års renter til den gældende markedsrente.
- (9) § 7 g, stk. 7, i den tyske lov om indkomstbeskatning udvider denne mulighed for iværksættere på flere måder:
- den frist, hvor reserven kan opretholdes, forlænges fra to til fire år
 - maksimumsbeløbet for reserven fordobles til 600 000 DEM (300 000 EUR)
 - hvis den planlagte investering ikke gennemføres, bliver reserven ikke overført til overskuddet.

2. Kommissionens beslutning af 17. august 1998

- (10) I sin beslutning af 17. august 1998 erklærede Kommissionen den anmeldte ordning forenelig med fællesmarkedet, hvis den falder ind under fællesskabsrammebestemmelserne for støtte til SMV.
- (11) § 7 g, stk. 7, i den tyske lov om indkomstbeskatning er udformet på en sådan måde, at det kun er små og mellemstore virksomheder, der falder ind under definitionen i fællesskabsrammebestemmelserne, som kan drage fordel af ordningen. Tyskland havde nemlig dokumenteret, at ordningen i § 7 g, stk. 7, i loven hvad angår

støttens genstand, støtteintensiteten, de støtteberettigede omkostninger samt kumuleringsbestemmelserne var i overensstemmelse med rammebestemmelserne for SMV.

- (12) Med hensyn til den resterende del af programmet, der finder anvendelse på følsomme sektorer, besluttede Kommissionen at indlede proceduren efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2.
- (13) Kommissionen nærede alvorlig tvivl om, hvorvidt den planlagte støtte er forenelig med fællesmarkedet i medfør af EF-traktatens artikel 82, stk. 3, hvis bestemmelsen går ud over anvendelsesområdet for fællesskabsrammebestemmelserne for SMV, dvs. hvis den finder anvendelse på følsomme sektorer. Den nærede tvivl om, hvorvidt det med den procedure, Tyskland har valgt at anvende, virkelig er muligt at sikre, at de specielle ordninger, der gælder inden for disse sektorer, bliver anvendt og dermed er i overensstemmelse med fællesmarkedet.
- (14) Kommissionen begrundede hovedsagelig sin tvivl på følgende måde:

Den henviste først og fremmest til, at proceduren i forbindelse med den såkaldte »Finanzamtlosung« efter dens opfattelse er forbundet med en betydelig retsikkerhed, som der ikke ville være, hvis anvendelsesområdet var afgrænset ved lov. De tyske myndigheder havde godt nok fremført⁽⁵⁾, at alle tyske skattemyndigheder ved den såkaldte »Finanzamtlosung« har fået instruks om at anvende samme procedure, selv om der ikke kan udelukkes individuelle administrative fejl.

Kommissionen henviste endvidere til begrænsningen i betydningen af de garantier, medlemsstaterne giver på området for nationale love, som umiddelbart indrømmer krav på støtte: normalt forlader Kommissionen sig på statsstøtteområdet principielt på medlemsstaternes garantier om, at de vil overholde de forpligtelser, der er fastsat i de relevante EU-bestemmelser. Hvis der som i det foreliggende tilfælde her over for er en modstridende national lov, som umiddelbart indrømmer den begunstigede et krav på støtte, uden at staten har nogen beslutningsbeføjelser, skal man efter Kommissionens opfattelse i stedet tilpasse de relevante nationale retsbestemmelser.

Endelig anførte Kommissionen, at de tyske myndigheders fremstilling byggede på princippet om, at fællesskabsretten går forud for den nationale ret. Dette princip fritager dog ikke medlemsstaterne for forpligtelsen til at udforme deres nationale bestemmelser, så de er i overensstemmelse med fællesskabsretten. Kommissionen argumenterede som følger: ud fra dens synsvinkel ville det ikke være sikkert, at »Finanzamtlosung« ville kunne holde ved en tysk domstol. Det er ikke sikkert, at en virksomhed inden for en følsom sektor, som ville være udelukket i henhold til fællesskabsretten, ville tabe en klage om indrømmelse af skattefritagelse. Hvis virksomheden påberåbte sig sin lovmæssige ret, vil den modstridende administrative instruks kunne gå forud for denne lov, hvis man henviser til, at fællesskabslovgivningen har fortrinsret. Det vil resultere i, at et retssubjekt fortaber

⁽⁵⁾ Vedrørende Tysklands bemærkninger om anvendelsen af bestemmelsen for følsomme sektorer se fodnote 1, punkt 2.6.

sin lovmæssige ret. Det er dog tvivlsomt, om staten på denne måde ved en domstol vil kunne påberåbe sig dette princip og dermed fravige nationale love ved hjælp af administrative instrukser. Princippet om, at EF-retten går forud for national ret skal sikre, at man umiddelbart kan påberåbe sig EF-retten for at gennemføre denne trods en modstridende national lov. Medlemsstaten kan imidlertid ikke anvende dette princip som begrundelse for ikke at udforme love, der er i overensstemmelse med fællesskabsretten. Den procedure, der er valgt af forbundsregeringen, er forbundet med betydelig retsikkerhed. Ordningen forekommer uklar og uforudseelig.

- (15) I modsætning til forbundsregeringen er Kommissionen af den opfattelse, at der kan opnås større retssikkerhed gennem en restriktiv lovbestemmelse, dvs. hvor de følsomme sektorer udtrykkeligt er udelukket fra loven, end ved den omtalte »Finanzamtslösung«.

III. TYSKLANDS BEMÆRKNINGER

- (16) Ved skrivelse af 25. august 1998 bad Tyskland Kommissionen om at bekræfte rigtigheden af en fortegnelse over følsomme sektorer, således at denne kan videregives til de tyske skattemyndigheder. Kommissionen efterkom dette ønske ved skrivelse af 7. december 1998. Herefter fremsendte Tyskland den pågældende skrivelse til de øverste skattemyndigheder i delstaterne med fortegnelsen over følsomme sektorer og meddelelse om, at »anmodninger om oprettelse af reserver i henhold til § 7 g, stk. 7, i den tyske lov om indkomstbeskatning nu [kan] behandles, hvis der ikke er tale om følsomme sektorer«.

- (17) Ved skrivelse af 17. januar 2000 fremsendte Tyskland ordlyden til »lov om forenkling af skattebestemmelser« af 22. december 1999⁽⁶⁾ (Gesetz zur Bereinigung von steuerlichen Vorschriften). I artikel 1, stk. 6, indsættes i § 7 g i den tyske lov om indkomstskat følgende nr. 8:

»(8) Nr. 7 anvendes kun, hvis støtteberettigelse ikke er udelukket i følsomme sektorer. Følsomme sektorer er:

1. Jern- og stålindustrien (Kommissionens beslutning nr. 2496/96/EKSF af 18. december 1996 om fællesskabsregler for støtte til jern- og stålindustrien (EFT L 338, s. 42, og rammebestemmelser af 1. december 1988 for bestemte stålområder, der ikke er omfattet af EKSF-traktaten (EFT C 320 af 1988, s. 3)).
2. Skibsbygning (Rådets direktiv 90/684/EØF af 21. december 1990 om skibsbygningsindustrien (EFT L 380, s. 27, og Rådets forordning (EF) nr. 1540/98 af 29. juni 1998 om nye regler for støtte til skibsbygningsindustrien (EFT L 202, s. 1)).
3. Motorkøretøjsindustrien (EF-rammebestemmelser for statsstøtte til motorkøretøjsindustrien, EFT C 279 af 15. september 1997, s. 1).

4. Kunstfiberindustrien (rammebestemmelser for støtte til kunstfiberindustrien, EFT C 94 af 30. marts 1996, s. 11, og EFT C 24 af 29. januar 1999, s. 18).

5. Landbrugssektoren (forarbejdning og afsætning af landbrugs- og skovbrugsprodukter (EU-rammebestemmelser om vurdering af støtte til investeringer til forarbejdning og afsætning af landbrugs- og skovbrugsprodukter (EFT C 29 af 2. februar 1996, s. 4, Kommissionens beslutning 94/173/EØF af 22. marts 1994 om fastlæggelse af udvælgelseskriterier for investeringer vedrørende forbedring af vilkårene for forarbejdning og afsætning af landbrugs- og skovbrugsprodukter og om ophævelse af beslutning 90/342/EØF, EFT L 79, s. 29, og Rådets forordning (EF) nr. 950/97 af 20. maj 1997 om forbedring af landbrugsstrukturernes effektivitet, EFT L 142, s. 1).

6. Fiskeri- og akvakultursektoren (retningslinjer for gennemgangen af statsstøtte til fiskeri- og akvakultursektoren, EFT C 100 af 27. marts 1997, s. 12).

7. Transportsektoren (Rådets forordning (EØF) nr. 1107/70 af 4. juni 1970 om statsstøtte som ydes inden for sektoren for transporter med jernbane, ad landeveje og sejlbare vandveje, EFT L 130, s. 1, i versionen i Rådets forordning (EF) nr. 543/97 af 17. marts 1997, EFT L 84, s. 6, EF-rammebestemmelser for statsstøtte inden for søtransport, EFT C 205 af 5. juli 1997, s. 5, og anvendelse af artikel 92 og 93 i EF-traktaten samt artikel 61 i EØS-aftalen på statsstøtte inden for lufttransport, EFT C 350 af 10. december 1994, s. 5), og

8. Kulindustri (Kommissionens beslutning nr. 3632/93/EKSF af 28. december 1993 om fællesskabsordningen for statsstøtte til kulindustrien, EFT L 329, s. 12).

Støtteberettigelsens omfang fremgår af de i punkt 2 nævnte retsakter.«

- (18) Denne ordning trådte i kraft 1. januar 2000.

IV. KOMMISSIONENS VURDERING

- (19) Kommissionen har undersøgt ordningen i § 7, stk. 8, i den tyske lov om indkomstbeskatning og er nået til den konklusion, at fortegnelsen over følsomme sektorer er i overensstemmelse med Kommissionens beslutning og korrekt.

- (20) Med hensyn til landbrugssektoren gøres der opmærksom på, at de nævnte dokumenter med virkning fra 1. januar 2000 er erstattet af Rådets forordning (EF) nr. 1257/1999 af 17. maj 1999 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget (EUGFL) og om ændring og ophævelse af visse forordninger⁽⁷⁾ samt af EF-rammebestemmelserne for statsstøtte til landbrugssektoren⁽⁸⁾.

⁽⁶⁾ Se fodnote 4.

⁽⁷⁾ EFT L 160 af 26.6.1999, s. 80.

⁽⁸⁾ EFT C 28 af 1.2.2000, s. 2.

(21) Med ikrafttrædelsen af denne lovbestemmelse er den tvivl med hensyn til støttens forenelighed med fællesmarkedet, der var baseret på Kommissionens beslutning af 17. august 1998 og som resulterede i, at den formelle undersøgelsesprocedure blev indledt, hvis støtteforanstaltningen omfattede følsomme sektorer, ryddet af vejen. Nu kan de berørte virksomheder selv udlede af loven, om de er berettigede til skattebegunstigelsen i § 7 g, stk. 7, i den tyske lov om indkomstbeskatning under overholdelse af fællesskabsretten. Kommissionens betænkelighed med hensyn til en ringere retssikkerhed, der var forbundet med ovennævnte »Finanzamtlösung«, er dermed ryddet af vejen.

(22) Dette gælder i hvert tilfælde når bestemmelsen i § 7, stk. 8, i ovennævnte lov træder i kraft 1. januar 2000. I den periode, der er gået mellem det tidspunkt, hvor ordningen i § 7 g, stk. 7, i ovennævnte lov trådte i kraft og det tidspunkt, hvor udvidelsen ved § 7, stk. 8, trådte i kraft, er der ikke truffet nogen anden afgørelse i sagen. Kommissionen havde ganske vist besluttet at registrere sagen som ikke-anmeldt støtte, fordi den på grund af ordningens form som umiddelbar anvendelig skattelov betragtede offentliggørelsen i Bundesgesetzblatt uden noget forbehold som en overtrædelse af medlemsstatens forpligtelser i henhold til EF-traktatens artikel 88⁽⁹⁾. Kommissionen har imidlertid ingen beviser for, at der i den periode, der er gået mellem ordningen i § 7 g, stk. 7, i den tyske skattelov trådte i kraft og udvidelsen i § 7 g, stk. 8, i loven trådte i kraft har været virksomheder inden for såkaldte følsomme sektorer, der har nydt godt af fritagelsen. Der er derfor ikke tale om nogen undersøgelse af ulovlig udbetalt støtte i medfør af § 7 g, stk. 7,

og eventuel tilbagebetaling af ulovlig udbetalt støtte i denne periode.

V. KONKLUSION

(23) Da Forbundsrepublikken Tyskland har indsat ordningen i § 7 g, stk. 8, i loven om indkomstskat og dermed ved lov har udelukket følsomme sektorer fra at være omfattet af støtteordningen i § 7 g, stk. 7, i den tyske lov om indkomstbeskatning, er den tvivl ryddet af vejen, der havde foranlediget Kommissionen til at indlede den formelle undersøgelsesprocedure med hensyn til fradragsberettigede hensættelser til fordel for iværksætter i § 7 g, stk. 7, i den tyske lov om indkomstskat. Den formelle undersøgelsesprocedure skal derfor indstilles —

TRUFFET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Proceduren C 56/98 vedrørende støtteordningen til fordel for iværksættere i § 7 g, stk. 7, i den tyske lov om indkomstbeskatning indstilles.

Artikel 2

Denne beslutning er rettet til Forbundsrepublikken Tyskland.

Udfærdiget i Bruxelles, den 16. maj 2000.

På Kommissionens vegne

Mario MONTI

Medlem af Kommissionen

⁽⁹⁾ Se fodnote 4, punkt 2.7 og 3.